

Zaveze odgovornosti živilskopredelovalne industrije- kaj pomenijo v praksi?

DR. PETRA MEDVED DJURAŠINOVIČ

GZS, 12. NOVEMBER 2015

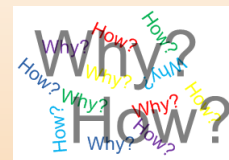
KAZALO

1. Uvod
2. Nacionalni program prehranske politike 2015-2025
3. Zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač
4. Aktivnosti po podpisu zavez odgovornosti
5. Odbor za spremljanje implementacije zavez
6. Zaključek

Uvod

1001 vprašanje...

when?

((kaj))

2014 oz. 3. poskus...

Nacionalni program
prehranske politike
2015-2025

Prednostna področja

- zagotavljanje zdravega prehranjevanja, skladno s smernicami in priporočili
- izboljšanje ponudbe za zdravje koristnih izbir v sodelovanju z deležniki v živilski dejavnosti, trgovini ter v gostinstvu in turizmu
- zagotavljanje dostopnosti do zdravih prehranskih izbir za socialno-ekonomsko ogrožene skupine
- zagotavljanje varne in zdravju koristne hrane s poudarkom na lokalni trajnostni oskrbi in samooskrbi
- označevanje, predstavljanje in trženje živil
- telesna dejavnost za zdravje
- okolje, ki spodbuja redno telesno dejavnost
- vloga sistema zdravstvenega varstva
- izobraževanje in usposabljanje ter raziskovanje
- informiranje in osveščanje

Izboljšanje ponudbe

5.2.1 Zagotavljanje pogojev za zdrave prehranske izbire in telesno dejavnost v različnih okoljih ter povezava s turistično ponudbo

Specifična cilja

Povečati in izboljšati ponudbo zdravju koristnih obrokov in jedi pri ponudnikih v gostinstvu in turizmu.

Povečati ponudbo telesne dejavnosti v okviru turistične ponudbe.

Nosilna ministrstva: MGRT, MZ, MIZŠ

Izboljšanje ponudbe (2)

UKREPI:

- spodbujanje ponudbe zdravju koristnih obrokov oziroma jedi v gostinstvu in turizmu (zdraviliški dejavnosti, lokalno in ekološko pridelana živila), promocija in uveljavitev sistema za oblikovanje zdrave ponudbe v gostinstvu in turizmu,
- prilagajanje porcij pri ponudnikih v gostinstvu in turizmu, spodbujanje povezovanja lokalnih športnih društev s turistično-informacijskimi centri, zdravilišči ipd.

Izboljšanje ponudbe (3)

5.2.2 Zagotavljanje ponudbe zdravju koristnih živilskih izdelkov v sodelovanju z deležniki v živilski dejavnosti

Specifični cilj

Povečati ponudbo prehransko ustrežnejših in tudi preoblikovanih živilskih izdelkov.

Nosilna ministrstva: MKGP, MGRT, MZ

Izboljšanje ponudbe (4)

UKREPI:

- spreminjanje sestave živilskih izdelkov (preoblikovanje) z zniževanjem vsebnosti sladkorja, sladil, trans-maščob, nasičenih maščob ter soli ob zagotavljanju zadostne preskrbljenosti z jodom in s povečevanjem deleža sestavin ekološkega izvora,
- prilagajanje velikosti pakiranja živilskih izdelkov,
- proučitev zakonodajnih ukrepov za spremembo vsebnosti hranil v živilih (npr. trans-maščobe)

Označevanje, predstavljane in trženje živil

Specifični cilji

Potrošnikom omogočiti lažjo izbiro zdravju koristnih živil.

Omejiti trženje zdravju nekoristnih živil otrokom (energijsko goste ter hranilno revne hrane in sladkih pijač).

Zmanjšati potvorbe živil in zavajanje potrošnikov.

Nosilna ministrstva: MZ, MKGP, MK, MIZŠ, MGRT, MF

Označevanje, predstavljanje in trženje živil (2)

UKREPI:

- proučitev pristopov za lažje in boljše razumevanje prehranskih informacij ter informacij o označevanju živil na splošno ter za ciljne populacijske skupine, vključno s proučitvijo vzpostavitve nacionalne sheme označevanja za lažjo prepoznavo in izbiro zdravju koristnih živil,
- podpora potrošniškim organizacijam za izvajanje dejavnosti osveščanja in izobraževanja o prehrani (podpora primerjalnega potrošniškega testiranja za krepitev zaupanja potrošnikov v prehransko verigo),

Označevanje, predstavljanje in trženje živil (3)

- priprava smernic za omejevanje trženja nezdravih izbir otrokom,
- vzpostavitev sistema za prepoznavanje tistih dejavnikov, okoliščin in informacij, ki lahko potrošnika zavajajo glede sestave, kakovosti, porekla oziroma izvora in posebnih lastnosti,
- ukrepi za zmanjševanje uživanja zdravju nekoristnih živil (po sestavi in energijski gostoti prehransko neugodna živila) v skladu s predlogi OECD.

Zaveze odgovornosti sektorja brezalkoholnih pijač

ZAKAJ zaveze?

- Sektor brezalkoholnih pijač s podpisom zavez odgovornosti želi prispevati k uresničevanju ciljev prehranske politike Republike Slovenije.
- Sektor brezalkoholnih pijač je prepričan, da imajo lahko ukrepi samo-regulative, razviti v sodelovanju z vladnimi organi in civilno družbo, močan vpliv na vedenje potrošnika.
- Preko zavez odgovornosti dosegamo popolnoma nov nivo sodelovanja med industrijo/sektorjem, vladnimi organi in civilno družbo.

ZAKAJ zaveze? (2)

- Zaveze odražajo prepričanje sektorja brezalkoholnih pijač, da je dobro informiran potrošnik sposoben izbrati sebi najbolj primerno alternativo tudi v segmentu brezalkoholnih pijač glede na lasten življenjski slog.
- Naloga industrije/sektorja je, da potrošnika informira in mu ponudi širok spekter najrazličnejših pijač.
- S temi zavezami sooblikujemo in delimo skupno stališče, da otroci, mlajši od 12 let, ne smejo biti ciljna skupina komercialnih aktivnosti.

Sektor proizvodnje pijač

<i>Kazalniki poslovanja za leto 2014</i>	<i>Število družb</i>	<i>Število zaposlenih</i>	<i>Prihodki (€)</i>	<i>Čisti prihodki od prodaje (€)</i>	<i>Delež prodaje na tujih trgih (%)</i>
Proizvodnja pijač C11	71	1.363	280.425.727	264.365.144	18,4
Proizvodnja sokov C10.32	10	333	60.763.872	59.939.367	38,8
Proizvodnja brezalkoholnih pijač in mineralnih vod C11.07	16	356	57.483.132	53.170.453	14,5

Podpis zavez odgovornosti

- Radenci, 16. september 2015
- V prisotnosti 3 ministrov:
mag. Dejan Židan, MKGP
Milojka Kolar Celarc, MZ
dr. Maja Makovec Brenčič, MIZŠ

Podpisniki

Coca-Cola HBC Slovenija d.o.o.

Costella d.d.

Dana d.o.o.

Droga Kolinska d.d.

Fructal d.o.o.

Nektar Natura d.o.o.

Pivovarna Laško d.d.

Pivovarna Union d.d.

Radenska d.d.

Vipi d.o.o.

Vital Mestinje d.o.o.

Podpisniki na zemljevidu

BREZALKOHOLNE PIJAČE

Kategorija zajema:

- negazirane pijače
- sirupi za pripravo pijač,
 - gazirane pijače,
 - sadni napitki,
 - energijske pijače,
- ledeni čaji in ledena kava,
- napitki/pijače za športnike

PODROČJA zavez

- Šole
- Oglaševanje
- Označevanje izdelkov
- Razvoj / preoblikovanje izdelkov
- Promocija zdravega življenjskega sloga

1

Brez oglaševanja otrokom, mlajšim od 12 let

Že danes velika večina proizvajalcev brezalkoholnih pijač NE OGLAŠUJE otrokom, mlajšim od 12 let.

Podpisniki se zavezujejo, da od leta **2016** naprej ne bomo oglaševali otrokom, mlajšim od 12 let.

Naš cilj je, da najmanj **95 %** oglasov ne bo v času televizijskih programov, kjer otroci pod 12 let predstavljajo nad 35 % gledalcev.

V tiskanih, kinematografskih medijih in na spletnih straneh, kjer ni podatkov o demografski sestavi gledalcev, bomo naredili vse, da naši oglasi ne bodo prisotni, kjer smatramo, da nad 35 % gledalcev predstavljajo otroci.

2

Odgovorno obnašanje v šolah

Proizvajalci brezalkoholnih pijač že danes poskušamo spoštovati nekomercialni značaj šol.

Podpisniki se zavezujemo, da se bomo odgovorno obnašali v šolah.

Zavzemamo se, da **ni oglaševalskih sporočil** v osnovnih in srednjih šolah in da se tam, kjer se naši izdelki prodajajo v srednjih šolah, vedno ponuja **celoten asortiman**.

Podpisniki se zavezujemo, da bomo tudi **posrednike** seznanili z vsebino naših zavez.

Ker so **šole** posebno področje, želimo podpisniki sodelovati s pristojnim ministrstvom s ciljem, da vsako leto preverimo napredek glede doseganja zgoraj navedenih ciljev.

3

Jasno informiranje o energijski vrednosti na lastnih blagovnih znamkah

Proizvajalci brezalkoholnih pijač se že vrsto let trudimo informirati potrošnika o energijski vrednosti naših izdelkov preko oznak na embalaži.

Podpisniki se zavezujemo, da bo do leta **2020** najmanj **60 %** naših izdelkov imelo informacijo o energijski vrednosti na prednji strani embalaže.

Podpisniki se zavezujemo, da bomo po najboljših močeh na embalaži svojih izdelkov poudarili njihov brez- ali energijski značaj oz. podali informacijo o znižani vsebnosti sladkorja v izdelkih v obliki **prehranskih trditev** (npr. *nizka energijska vrednost / zmanjšana energijska vrednost / brez energijske vrednosti / nizka vsebnost sladkorjev / brez sladkorjev / brez dodanih sladkorjev*).

4

Ponudba različnih izdelkov

Že danes se proizvajalci brezalkoholnih pijač trudimo ponujati potrošniku čim širšo ponudbo različnih pijač (različnih prehranskih profilov), predvsem pijač z znižano energijsko vrednostjo ali brez nje ter z manj ali brez dodanega sladkorja.

Kot rezultat tega se je v zadnjih petih letih zmanjšal energijski iznos povprečnega prodanega litra naših pijač za **9 %**.

Podpisniki se zavezujejo, da bomo še naprej zmanjševali povprečen **energijski iznos** naših pijač, s tem, da bomo ponujali in promovirali izdelke različnih prehranskih profilov, predvsem izdelkov z znižano ali brez energijske vrednosti, z manj ali brez dodanega sladkorja.

5

Spodbujanje zdravega življenjskega sloga

Proizvajalci brezalkoholnih pijač verjamemo, da je za zdravje ljudi ključnega pomena ravnotežje med energijskim vnosom in porabo.

Večina proizvajalcev brezalkoholnih pijač že podpira dogodke, katerih cilj je spodbujanje zdravega življenjskega sloga slovenskega prebivalstva.

Podpisniki se zavezujejo, da bo do leta **2020** najmanj **90 %** proizvajalcev spodbujalo zdrav življenjski slog **širše družbe** s tem, da bo finančno ali na drugačen način podpiralo dogodke, katerih cilj je gibanje slovenskega prebivalstva.

Podpisniki se zavezujejo, da bomo dodatno spodbujali zdrav življenjski slog naših **zaposlenih**.

Aktivnosti po podpisu zavez odgovornosti

Po podpisu...

V okviru Sekcije SEBAP:

- Opredelitev kriterijev merljivosti posameznih zavez za namene spremljanja napredka glede na trenutno stanje ogromno podatkov je že bilo zbranih, še kar nekaj jih bo v prihodnje
- Opredelitev kriterijev za namene promocije novih/preoblikovanih izdelkov vsebnost sladkorja, energijska vrednost, sladila, oznake na izdelkih idr.
- Obravnava skladnosti posameznih oglasov z vsebino zavez odgovornosti po potrebi in na željo posameznega podjetja podpisnika zavez odgovornosti

Po podpisu... (2)

Na GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij

- Aktivnosti implementacije zavez na ravni sektorja brezalkoholnih pijač
- Razprava in oblikovanje zavez drugih sektorjev
- Priprava komunikacijske strategije
- Promocija
- Ustanovitev Odbora za spremljanje implementacije zavez

Promocija

- Podjetij
podpisniki zavez, potencialni novi (pridruženi) podpisniki
- Izdelkov
preoblikovanih in/ali novih
- Aktivnosti
sektorja za promocijo zdravega življenjskega sloga
- Primerov dobrih praks

Događki

5 zavez proizvajalcev pijač svojim potrošnikom

Petra Medved Djurašević

11 proizvajalcev brezalkoholnih pijač je podpisalo zavezo na področju prehrane.

Sektor brezalkoholnih pijač želi s podpisom zavez prispevati k uresničevanju ciljev prehranske politike Slovenije. V nacionalnem strateškem dokumentu so jasno opredeljene vloge določenih deležnikov, predvsem pa je poudarek na njihovem partnerstvu z vladnimi in nevladnimi organizacijami pri načrtovanju, uresničevanju in spremljanju nacionalnega programa za obdobje 2015–2025. Prek zavez odgovornosti sektor dosega popolnoma nov raven sodelovanja med industrijo, vladnimi organi in civilno družbo.

Kakšne so zaveze

Coca-Cola HBC Slovenija, Costella, Dana, Droga Kolinska, Fractal, Kaktar Natura, Pivovarna Laško, Pivovarna Union, Radenska, Viri in Vital Westingje so se zavezali:

- da izdelkov iz kategorije brezalkoholnih pijač ne bodo oglaševali s tržiliščem, mlajšim od 12 let,
- da se bodo odgovorno obnašali v šolah in upoštevali njihov nekomercialni značaj,
- da bodo na prednji strani embalaže izdelkov lastnih blagovnih znamk potrošnika jasno informirali o njihovi energijski vrednosti,
- da bodo potrošniku ponujali na različne izdelke različnih prehranskih profilov (glede energijske vrednosti) in njihovi vsebnosti sladkorja
- ter razmisleke, da bodo spodbujali zdrav življenjski slog svojih zaposlenih in širše družbe.

S temi zavazami sektor pravičnega sodeluje in deli skupno stališča, da otroci, mlajši od 12 let, ne smejo biti ciljna skupina komercialnih aktivnosti.

Samoregulativa

Sektor brezalkoholnih pijač je prepričan, da imajo lahko ukrepi samoregulativne narave v sodelovanju z vladnimi organi in civilno družbo, močan vpliv na vedenje potrošnika. Zaveza namreč odražajo prepričanje sektorja brezalkoholnih pijač, da je dobro informiran potrošnik sposoben gledati na svoj življenjski slog izbrati sebi najbolj primerno alternativo tudi v segmentu brezalkoholnih pijač. Načrta industrije pa je, da ga informira in mu ponudi široko izbiro.

Tvrdo sodelovanje

V Sloveniji se s proizvodnjo pijač ukvarja 11 podjetij s 1.363 zaposlenimi. Ta dejavnost zajema proizvodnjo različnih kategorij pijač: od brezalkoholnih pijač, mineralne vode, do žganih pijač, vina in vina. V tej misli podjetja za proizvodnjo sokov, sladkih in diet in zapošljuje nekaj več kot 300 ljudi.

S proizvodnjo brezalkoholnih pijač se ukvarja 16 podjetij s 363 zaposlenimi. To je zaveza odgovornosti podjetniškega etosa, ki kaže na to, kako skrbno želi sektor pristopiti k doseganju premikov in k izboljšanju stanja na področju trendnih praks oglaševanja, trženja, označevanja izdelkov in namazadnje obnašanja v šolah. Hvali se zaradi želje po trdnem sodelovanju z drugimi deležniki, s samoregulativno pa želi tudi dokazati, da je močno strateška cilja, tudi na področju prehranske politike, doseči preko samoregulativne.

S svojimi zavazami se sektor brezalkoholnih pijač strinja, da otroci, mlajši od 12 let, ne smejo biti ciljna skupina komercialnih aktivnosti.

Slavotvorni podpis zavez se je zgodil 18. septembra v Radenci, ko so vodilne predstavnice podjetij udeležence teh razprav, Ojgana Zbora (MZS), Mojke Kolar (Coca-Cola) in Maje Malovec (Brenč). MZS pristopi k skupnemu dejanju enotnih prizadevanj.

Medved Djurašević Petra. Zaveza odgovornosti industrije brezalkoholnih pijač na področju prehrane
Ljubljana, Slovenija 9.11.2015

Zaveze odgovornosti industrije brezalkoholnih pijač

Commitments of responsibility of the soft drink industry

dr. Petra Medved Djurašević, sekretarka
Sekcija proizvajalcev brezalkoholnih in alkoholnih pijač (SEBAP)
GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij
Dumirjeva 13, 1504 Ljubljana
petra.medved@gzs.si

Povzetek

V prispevku je predstavljena vsebina zavez odgovornosti sektorja proizvodnje brezalkoholnih pijač na področju prehrane. 11 podjetij proizvajalcev in ali distributerjev je zaveze že podpisalo. Omenjeni sektor želi s podpisom zavez prispevati k uresničevanju ciljev strategije Republike Slovenije na področju prehranske politike. V nacionalnem strateškem dokumentu je namreč jasno opredeljena vloga določenih deležnikov, predvsem pa je poudarek na partnerstvu deležnikov in vladnih ter nevladnih organizacij pri načrtovanju, uresničevanju in spremljanju nacionalnega programa za obdobje 2015–2025. Na GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij smo prepričani, da preko zavez odgovornosti sektor dosega popolnoma nov nivo sodelovanja med industrijo oz. konkretnim sektorjem, vladnimi organi in civilno družbo. Medtem ko se sektor proizvodnje brezalkoholnih pijač intenzivno ukvarja z implementacijo zavez, se odpira razprava o zavezah že znotraj drugega sektorja – sektorja proizvodnje pekarskih izdelkov.

Ključne besede: *prehranska politika, zaveze odgovornosti, brezalkoholne pijače*

Abstract

This article presents the content and extent of commitments in the area of nutrition, set by the soft drink sector in Slovenia. Until today 11 companies, producers and/or distributors already signed the official document. The sector mentioned in this article wants to contribute to realization of goals, set in a governmental strategic document about nutrition policy. The document describes roles and responsibilities of different stakeholders, with a special emphasis on stakeholders' partnership with governmental and non-governmental association in order to plan, implement and follow the national program for the period 2015–2025. At CCIS-Chamber of Agricultural and Food Enterprises we believe, that through its commitment, the soft drink sector achieved a brand new level of collaboration between the industry/sector, governmental bodies and civil society. While the sector is already fully involved in the implementation activities, a new sector is already starting with the discussion and preparation of its own commitments of responsibility. This is the bakery sector.

Key words: *nutrition policy, commitments, soft drinks*

Odbor za spremljanje implementacije zavez

12-članski odbor v sestavi...

VLADNI DEL

- 1. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)**
kot resorno ministrstvo za živilskopredelovalno industrijo in s tem tudi za sektor proizvodnje pijač
- 2. Ministrstvo za zdravje (MZ)**
kot osrednje ministrstvo, pristojno za področje javnega zdravja in koordinacijo nacionalnega programa prehranske politike
- 3. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)**
ena od zavez se nanaša na odgovorno obnašanje podjetij (proizvajalcev in/ali distributerjev) v šolah, s poudarkom na upoštevanju njihovega nekomercialnega značaja

12-članski odbor v sestavi... (2)

VLADNI DEL (organi v sestavi, druge inštitucije)

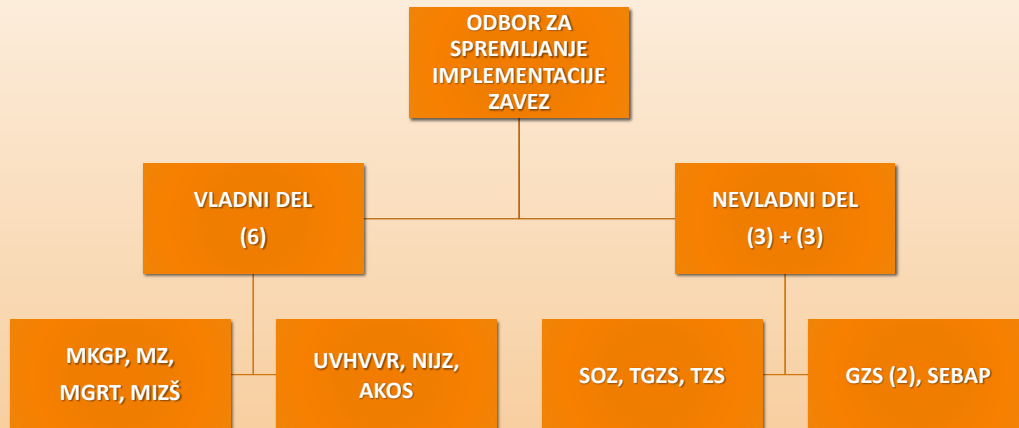
1. **Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR)**
2. **Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)**
3. **Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (AKOS)**

12-članski odbor v sestavi... (3)

NEVLADNI DEL

1. **Sestrške organizacije**
 - Slovenska oglaševalska zbornica (SOZ)
 - Trgovinska zbornica Slovenije (TZS)
 - Turistično-gostinska zbornica Slovenije (TGZS)
2. **Koordinator aktivnosti**
 - Gospodarska zbornica Slovenije (GZS)
 - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (ZKŽP)
 - Sekcija proizvajalcev brezalkoholnih in alkoholnih pijač (SEBAP)

Implementacija zavez

Funkcija Odbora

- Spremljanje napredka
- Obravnava aktivnosti
- Preverjanje skladnosti aktivnosti z vsebino zavez odgovornosti
- Potrjevanje poročil o napredku
- Drugo

Zaključek

oz. šele začetek...

- O zavezah odgovornosti govorimo na ves glas, a je o njih premalo slišati
- Pripadnost podjetij k aktivnostim implementacije je velika
- Motiviranje ostalih sektorjev je v polnem teku
- Veseli dejstvo, da številne zaveze odgovornosti že obstajajo na ravni podjetij

Zaveze odgovornosti pa ne bodo dosegle svojega pravega namena,
če tudi drugi deležniki ne bodo prepoznali svoje vloge
pri doseganju skupnih ciljev.

Vsak deležnik bo moral poskrbeti za svoj doprinos k razpravi o temah,
vezanih na prehrano in zdravje.

dr. Petra Medved Djurašinović
petra.medved@gzs.si

